

Plymouth, Pa., 25 d. Birželio.

Rugojimas ant isztvirkimo lietuviszkos jaunūmenės atsi-kartoja kassykis tankiaus ir taigi turime pripažinti, kad suvis yra teisingas. Tas isztvirkimas tarp lietuviszkų vaikinių ir mergelių uztiesą yra pasibaisėtinas ir vietoje ma-zintis auga su kiekviena diena. Kągi priguli už tai kaltinti? Pirm visko gimdytojus, kurie priesz Dievą ir draugiją yra atsakyme už savo vaikus. — Gimdytojai nedūda vaikam gero auklėjimo, už ką ir ne-galima nusistebėti, kad vaikai yra isztvirkę ir nepaklusnus. Kaip tiktai vaikas iszmoksta vaikszeioti, jau sliukinėja po gatves ir ambrija kaip szune-lis ant praeinanczių, mokina-si nū vyresnių isztvirkusių vaikų daug pikto, o kada ateina į amžį, kuriame jį rei-kia siųsti į mokslainę, jau jis gana yra iszmokęs visokių bjaurybų, ir kągi jam tada gali padaryti mokslainėje mo-kytojas? Netiek už pasiga-dinimą vaikų yra atsakyme tėvai, kaip motynos, kurios ypatinga globa privalo siaubti savo vaikus. Tėvai szeimynų priversti dirbti ant užlaikymo savę, savo paczių ir vaikų, per isztisas dienas nebunant na-mieje. Nū ryto, net iki va-karui kankinasi sunkium dar-bu, o kaip greit parcina na-mon taip esti nusikankinę ir pabaigę savo gales (syłas), kad laikais negali nustovėti ant kojų. Argi tokiose iszly-gose gali mąstyti apie auklė-jimą savo vaikų? Ne! tai yra dėl jų veik neiszgalimu. Bet už tai motynos, pasiliekan-t namieje turi daug liūso laiko ir ant jų tai guli viena isz di-dziausių pareigų, t. y. auklėji-mas savo gentkartės. O ar jos pildo motiniszkas parei-gas? Taip! didesnė dalis lie-tuviszkų motynų pildo jas savziniszkais, bet vėla mažesnė apsvarsto, kad jų motiniszku-

mas guli ant to, kad tiktai dūti gyvatą vaikui ir porą me-tų paauginti jį. Paskui neap-stoja jos apie savo vaikus ir sanprotauja, kad jau daug dėl jų gero padarė. O turi juk gana atsakanczio laiko dėlto, bet isz didesnės dalies tingi-niavimas nedaleidžia jas prie iszpildymo savo priderysczių. Pasiklauskit nevienos mote-riszkės, kuri vaikszeioja nū vienos kumutės pas kitą ir pra-leidžia laiką ant pliauskimą ir apkalbų artimų. Dėlko nesi-stveria už kokio nors darbo? o ji jum tūjaus atsakys: o ar tai asz mažai prisidirbau se-nam kraujui? Jukgi į Ameri-ką ne dėlto atėjau, kad vėla vežti, kaip arklys. Czia yra vyras dėl to, kad ant moterisz-kės dirbtu, o kaip nenorėtu, tai atidūcziau į policiją ir te-nai jį iszmokytu proto. Czia moterys turi tiesą, o vyrai turi szpigą! Puikavoja ji tokiu budu, ba to iszsimokino nū kitų kumyczių, o kaip szneka, taip ir pasielgia. Vyras kar-tais dar priesz 5-tą valandą eina į darbą, pati jo tyso lovo-je net iki 9-tai arba 10-tai va-landai, o vaikai tūm laik val-kiojasi po gatves. Paskui su-sieina kumytės, kaimynkos, parsinesza vieną, antrą, tre-czią, ketvirtą ir t. t. blekinę alaus ir linksmai sav szneku-cziūjasi. Ką ten jų vaikai veikia, kur jie randasi ir ar senesniejie iszėjo į mokslainę, tai nē vienai isz tų motinų ne-ateis į galvą, ba kaipgi czia užsiimti tokiais niekniekais, kada szneka draugystėje ku-myczių ir kaimynkų yra taip miela. Tiktai, jeigu koks ve-zimas pervaziūs vaiką arba patiks jį kitokia nelaimė, tada atsibunda motiniszki jausmai. Motina alpsta ir verkia, bet jau per vėlu!

Apie vakarą, kada vyras jau turi pargrįžti nū darbo, pati atsimena, kad reikia isz-virti jam nors kokio szilto vi-ralo. Bet ir tai nevisada, ba

laikais turi buti užganėdintas gabalėliu dūnos su neda-graužta, szalta deszra arba ki-tu kūm mėsiszku. Kada pa-siklausia, ką pati veikė per visą dieną namieje, kaip pa-sielgė vaikai ir kur bovinasi dar dabar, tai pati arba jam atsako su prasimėkszeiojimu ir piktumu, arba taipgi uzrin-ka su perkunijom: tugi esi tėvas, tu jūs ir saugok! Tam panaszius dalykus, einant skersai ir iszilgai visą Ameri-ką, galime patikti ant kiek-vieno žingsnio. Bet gal kas pasakys, kad tiktai prastos darbinjkų vyrų moterys tokiu budu pasielgia ir taip blogai auklėja vaikus, bet moterys geram stovyje esanczių „biz-nierkos“, yra suvis kitokios. Nesutinkam ant to, kadangi kaip tarpe prastų moterių yra geros ir szlektos, motinos, taip pat yra ir tarpe biznierkų. Tiktai tas yra skirtumas, kad tos praleidžia laiką tinginiavi-mu savo budu, o szios vėl sa-vo. Ir paskutinės, apart tin-giniavimo, įtikėdamos į savo vyro kiszenių, dar arsziau ne-apstoja apie savo vaikų auk-lėjimą. Oi kam, sako, tas mokslas; bile tiktai pinigų yra, o kad norės iszmoks ir patys. O motinos! muszkitės į krutinę ir prisipažinkit kal-tėje. Isztikro savzinė jum pasakys kad raszome teisybę. Užsiiminėkit daugiau augini-mu savo vaikų, ba jeigu taip toliau pasielgsit, tai suteiksit draugijai ne naudingus ir tei-singus sanarius, bet iszmatas ir piktadėjus!

j. a.

Isz Lietuvos.

— *Suvalkų rėdyba.* *Liudvinavas* (Kalvarijos pav.) rinko sudzią (teisdarį). Ga-lima buvo pamislyti, kas gaus, kas negaus balsų, o Aleksos tik rodos nieks nerinks. Tūm tarpu Liudvinavo valseziuje Aleksa gavo gerokai balsų,

nors teisybę sakant kiti kan-didatui gavo daugiau už jį balsų. Bet vis-gi ir Aleksa gavo daugiau per pusantro szimto balsų — tas iszeina ne ant garbės liudvinaviecziams.

Liudvinavo sudas yra ant trijų valsezių: be Liudvinavo, da Padovinio ir Janavo vals-cziai prie jo priklauso. Ką rinko į teisdarius Janavo vals-cziaus, neteko girdėti, o Pado-vinio valsezius beveik vien-balsiai rinko p. P. A. Aleksa sziam valseziuje negavo nē vieno balso.

Aleksa trokszta pastoti su-dzia, tik szansų ant to turi mažai. Berods, turi didelį pagelbinjką — pinigų, nės prie pinigų nū seniaus sukrau-tų gavo paczią taip-gi, regis, su pinigais. Bet ar padarys jį pinigai sudzia, nelabai gali-ma tikėti. Kad su pinigais galima szį-tą padaryti, visi ži-no, bet kad su jais galima pa-daryti viską, vargu kas sakys. Ir Aleksa szį tą padarė; kaip girdėt, gubernatorius ketino niekad Aleksos netvirtinti ant sudzios*), dėlto, kada dabar Suvalkų gubernatoriaus nėra namieje, o jo vietą užima vice-gubernatorius, Aleksa apsisu-ko ir taip padarė, kad rinki-mai ant teisdario butu priesz parvažiavimą gubernatoriaus, nors pagal teisybę rinkimams reiktu buti daug vėliaus. Rinkimus paskubėti paskubi-no, bet vis tai da nerodo, kad Aleksa bus sudzia.

Prisiartinus laikui rinkimo kokiam nors valseziuje kokio urėdinjko: vaito, lovinjko ir t. t., ne į vieno ukinjko galvą įsisuka lyg koksai kvaitulys. Reikia tik, kad kokiam tusz-

*] Aleksa dar anais metais besu-dziaudamas, iszmetė isz sudo kami-sorių. Kada visi septyni Suvalkų rėdybos komisoriai nuvažiavę pas gubernatorių reikalavo, kad atstaty-tu Aleksą nū sudzios, kitaip visi ža-dėdami pasidūti į dimisiją, Gu-bernatorius, sako, jiems prizadėjo, kad Aleksa niekad daugiau nebus sudzia.

cziaagalviui ukinjku pasakytu kas isz szalies: „Zinai ka: tik tu pasirupjk, tai mes uz tave pritarsim, buti!...“ Tai jau tas ukinjkas nemiegos iki rinkimū, o jei kada ir užmigs, tai sapnūs, kad jį renka vaitu. Nors pirmiaus pats mąstė, kad visai netinka į tą urėdą, nors jam nė į galvą neužeidavo kad jį galėtų kas rinkti, tegul tik jam kas isz szalies pasakys: „Dėlko tu negali buti?“ kaip jis isztikro pradeda mąstyti, kad ir jis gali buti vaitu arba lovinjku. Kad da savę labjaus įsidrąsyti, pradeda viens sav apsvarstinėti, kad tas kvailas budamas buvo vaitu, kitas da kvailėnis vaitavo, ant galo padaro tokią konkliuziją, kad ir jam niekas negali užkenkti but vaitu. Tokiu budu ant rinkimū susidaro daugybė kandidatų, tankiausei kvailių, vėjagalvių, jieszkanczių unaro, o nieko apie reikalus neiszmananczių. O kad kiekvienas isz jų turi kaimynų, giminių ir pažįstamų, tai ir gauna balsų ir kartais visai netikėtai tampa iszrinktas. Kitas giminė nenorėdamas turi mesti; nesykj iszgirsti: „Norėjau pasislėpęs įmesti kitam, bet X. pamatė, turėjau jam mesti — zinai-gi szvogeris, nors, teisybę pasakant, nekas isz jo per vaitas butu. Tiek gerai, kad jis vis vaitu nebus...“

Vis tai dar butu nieko, ką nori arba stengiasi pasilikti koku vaitu, kad tik po paibelijų dorais keliais prie to irtusi. Tatai ir vargas, kad suvis ne sirenka kelių, tik klampoja arcziausiu, nors purviniausiu, jaib tik dasiekti, ko taip szirdingai trokszta. Kokcziausėi mums lietuviams su tūm, kad labai tankiai toki kandidatai, norėdami „suėsti“ savo prieszinjka, skundžia už lietuviszką. Juk visiems, kurie nū seniai skaito lietuviszkus laikraszczius yra zinomas ne-szsvankus darbas Aleksos su

Akeliu.

Kone į Aleksą įsižiurėjęs elgiasi ir *Bartinjku* (Vilkaviszkie pav.) vaitas, p. Džiankauckas. Nesmagu minėti vardus žmonių, apie kuriūs laikrasztyje reikia blogai atiszaukti. Bet pasakykit patys, ar neverta vardu iszszaukti tokį Džiankaucką, kursai norėdamas suėsti savo prieszinjka B., kurį visi nori rinkti vaitu, apskundė jį Vilkaviszkie virszinjkui, buk jisai prilaukęs lietuviszkus laikraszczius. Tas Džiankaucko pasielgimas da per tai bjauresnis, kad jisai savo prieszinjka skundžia, taip sakant, apicziupom, nežinodamas, ar B. prilauko — lietuviszkus rasztus, ar ne, tik pasinaudodamas „lietuviszku“, kaipo koku kancziūm, kuriūm, galima plakti visus — kaltus ir nekaltus. Kas liudniausia, kad žmonės da taip nesuprantanti, jog renka tokius iszgamus Aleksas ir Džiankauckus.

Ir visame pasirodo žmonių nesusipratimas, kaip ve ir szitam atsitikime. Užbalių kaimė, *Pajevonio* parapijoje (Vilkaviszkie pav.) Sz-ienė apsirgus moteriszka liga negalėjo pagimdyti. To pat kaimo ukinjkas S. dagirdęs apie tai, pasigyrė, kad jis apie tokius reikalus gerai numano ir atėjo gelbėti. Negalėdamas nė jisai nieko padaryti, nupjovė negimusiam vaikui rankutę, bet nė tas negelbėjo. Tik tada visi nusigandę parvezė isz Virbalio akuszerką, kuri aprupino nelaimingą žmoną. Po kelių dienų žmona numirė. O kad butu žmonės turėję tiek supratimo, kad iszsyk reikia parvezti akuszerką, ir sziądien butu netik motina, ir vaikas gyvi.

Akuszerka buvo ketinus ukinjka S. skūsti už nupjovimą kudikio rankutės, bet nulankavota aptilo.

Veiverių prefektas kun. Valaitis, kursai *Veiverių* se-

minarijoje mokino religijos gudiszka, pametė savo vietą. Girdėt, kad į jo vietą ketina ateiti kunjgas Cz. Ar ir kun. Cz. ketina gudiszka religijos mokyti, nežinia.

Apie *Senapilę* žmonės į pavasarį labai akimis serga.

Pavasaris sausas, taip sausas, kad szitūs metus kiti dabar nori pavadyti „sausmečiu“. Rugiai žydi mažycziai, nės sausuma nedavė iszaugti. Jau kad ir palytu, rugiai negali joku budu buti geri. Jeigu da ir toliaus nepalis, gali žmonės ir be dūnos likti. Vasarojas visur taip-gi nykšta, ant kalnelių blogai sudygo. Vienok jei pavymu palynotu, nors vietomis galėtu buti geras vasarojas. Žirnius nuėdė spragės. Ant visų galvų, kaip Demokleso kardas, kabo sausmetis. Kiti jau ne ant jų pradeda baugytis, ar nebus tik tokio badmeczio, kaip anais metais Maskolijoje.

J. Vėžys.

— *Dzukija.* Pavasaris, pavasarėlis, linksmiausia, gražiausia dalis metų, ir nū visų laukiama, ji jaunystę mumis primena, kada szveplūdami po gatves su draugais žaidėme, tad szaltą žiemą kentėdami visi iszdumo laukia ateinanczio pavasario: laukia jo maži vaikeliai, kad galėtu gatvėmis pabėginėti, pazeisti, smiltis zarstyti, dudėlias glūnių nusisukus padudėti, avėles ir visą bandą (kaiminę) gyvulių laukūse ganyti. Laukia pavasario mergelės, kad su gegele ir laksztingala dainas pavasario padainuoti, staklelėse audimėlius audziant. Laukia tos linksmos dalies metų ukinjkes, kad angszciausei pasėti rasodą ir visą daržovę, o už vis laukia pavasario ukinjka, kad savo mete užsėtu vasaroją.

Belaukdami sulaukėme linksmo pavasario, piemenėlius balsas vamzdžio ker-

džiaus kelia rytmetryje isz niego, ir liepia varyti, varyti, gyvulėlius ganyklosna; ten piemenėliai gana jau prisiklausė dainų vyturėlio, patys gana pridudavo, pribirbino, laukia dabar kada jų klebonas pažadys, bei lieps eiti katekizmų mokyti į bažnyczią. Mergelės dar audžia staklelėse savo pirsztų verpalus; darbsztus, ukinjka ir ukinjkes jau pasėjo sėklas vasarojo, daržovės, tikt Vieszpatie! susimylėk ant mūsų nusidėjusių, dūk gausią rasą, skalsų lietu, kad grūdėliai, įberti žemėn, iszdygtu! taip dievūta szirdis mūsų ukinjku atsiliepia Dievop kada dabar Geguzės dievmaldystę laiko. Užtiesa, ikisziol pavasaris nerodo didės vilties ukinjkams, nės giedros, saulėtos dienos viską iszdziiovino; rugiai, kviecziai, dėl stokos drėgnumo nesikelia nū žemės, vasarojas nedygsta, o kur ir sudygo, vėl saulė iszdziiovino, žolė pievose neželia, ragūti gyvuliai dar lauke nepriėda, o paszaro mažai kas turi.

Sziądien 14 d. Geguzio teturime, da pavasario lietus žemės neatlijo, kaip kada rodos panaszu ant lietaus, debesiai kyla, nelabas, szaltas sziaurys vamzdį savo papuczia, debesius iszvaiko, ir vėl žemė sudziuvusi, suskilusi liekti.

Sodnai gana puikiai žydi, iszrodo lyg pienu, varszke aptaszkinti, bet sausuma nudziovis ziedus. Karkvabaliai (gramboliai) da ir lapus medžių nuės, nės szjmet jų nesuskaitytai daug yra.

Paukszteliai szjmet kėlėsi ir atlėkė mumis linksmi, kur kas vėliau, po savo szvenczių: Vyturis vos 26 d. Kovo, pirmą kart pavasarį iszlėto garsono. Raiboji gegele gana linksmi kukūja, tikt bėda man, kad neturėjau pinigų, pirmą kart jos balsą iszgirdęs; ką ji mumis szjmet iszkukūs, nežinia, ar laisvę, ar nelaisvę, Dievas žino, bet tiek zinia,

kad lietuviszkom knigelēm dabar kur kas sunkiau per rubėzių perlėkti, nei pirmai buvo, o Kalvarijoje tulas tarnas Lietuvos nū Viszakio-Rudos, nelaisvę kenczia. Dzukija dar iki sziol szjmetinių laikraszczių neregėjo, jos tarnas kur dingo, rasi vanagai jį sulesė... Matote, mieli tautiečiai, ant kožno žingsnio mums vargas ir prispaudimai, mes jei iszgirstame, nors kibirksztelę žinios laimingesnės gerovės, kad spaudą žada mums gražiti, dziaugsmas szirdis mūsų apima, akys prasiszviečia, bet kol saulelė užtekės, rasa vargų ir akis mums iszės...

Laksztinagalė pasiszokinėdama, Juruką kelia, liepia jam dalgį plakti, žirgus kinkyti, bandą gyti ir t. t. tu pauksztuzėli, tą paczią dainą kas pavasaris mumis dainūji, tą patį maistą randi, vabalius, muselias, sliokus, daug esi laimingesniu už mus, kurie jau 30 metų dvasiszko maisto laisvai negauname, lyg vagys pasislėpę turime kavotis su lietuviszka knigele ir laikraszcziais, kad pikta, bloga akis nepamatytu, ir neušsiundytu piktadėjų ant mūsų.

Dovanokite man, mieli tautiečiai, kad asz ir žiemą paminišiu, ypacz ką žmonės veikė, nesijūkite... Žiema buvo ilga ir szalta, stojosi su Kalėdomis, bėgo Velykose; rogėmis kas nenorėjo, nevažinėjo, tikt kelias baisiai buvo dūbėtas. Žmonės prisivežė užtekintai malkų ant kuro, ir kam reikėjo da ir kaladų trioboms. Geležinis kirvis pereitą žiemą, lyg kirmėlė, girią edė. Norkunų miszkelis isz pamatų iszkirstu tapo, Bartkuniszkiogiriose 1,800 aržūlų griuvo, o kiek tai Balbieriszkiog, Ivo-niszkiog miszkūse nugalabintų tapo eglių puszių, kas gali suskaityti, vis tai godės žydai, pirkliai girių, pusdykai nupirkę nū dvarponių, traukė

prie Nemuno, sulaukus pavasario, suguldzius kalades, lyg lydekas, suraisziokus, lyg nelaisvius, Nemunėliu Prusūsna varo. Tiesa, žmonės traukiant žiemą medzius isz girios prie Nemuno, uždirdo, aparto da isz Bartkuniszkiog girios 1,800 sieksnių iszvezė Alytun dėl kuro kariumenei: kaladas traukdami ir sieksnius vezdami, nors uždirdo, bet savo arklius gana sukudino, tulas ir padziovė savo kuiną.

Žiemos laike kosuliai žmones kankino ir dabar da toliga neiszdilo: jauni vaiksziodami persirgo, vyresniejie turėjo pagulėti, seniems reikėjo ir kuniją į namus parvezti, bet neretas, isz senių ir su šiūmi svietu persiskyrė. Tą naują ligą mokyti žmonės vadinina influenza, ir kalba, buk visas svietas jaja serga.

Kovo mėnesyje, lyg amaras, mūsų sodus zuikiai užpūlė, ir katrie skiepai isz rudens liko neapriszti sziaudais, zievę su brazdu grynai nuskuto, ypacz skalsios nenaudeliams buvo jaunos obelaitės, zinoma pavasaryje nē sprogti nemėgino.

— Kas ten rasztinycziogje U. valseziaus darosi? linkama, gražu, vieni lebaujimai, p. vaitas ir rasztinjkai, vis kasdien įkaitę, tai pas Saulyną vaiksziogja, bei į Bartkuniszkių vazinėja... Sztai, girdėti nelaimė netikėtai, lyg pauksztis, isz Kalvarijos atlėkė. Tulą grazią dieną pagelbinjkas virszinjkog pavieto emė ir suraszė visą turtą p. vaito Prano, arba aresztą uždėjo — girdėti da blogiau, netrukus, už kelių dienų pats virszinjkas atvazevęs liepia žemskiams Praną, lyg didį poną, vezti Kalvarijon ir uždarytą laikyti, kad daugiau nedykavotu. Kalba visi buk Pranas su rasztinjkais ir rasztinjkienė pinigų valseziaus praleidęs. Asz viską nezinau, bet ar sziaip ar taip zinia kad Pranas grįžęs isz Kalvarijos, 11

margų lauko pardavė, pinigų izdui valseziaus sugrazino, nors da nevisus, daugel privatnų skolų atsiszaukė, apie kurias pirma nē girdėte nebuvogirdėta. Tai tav, Pranuli, lebauti, namų nevaldyti, skaniai valgyti, įstatymus Dievo, nē bažnyczios neužlaikyti, puikius rubus dėvėti, bereikalingai laikrodzius pirkti ir iszto girtis, užtad dabar turi metavotis ir badauti.

Rasztinjkų gauja, kuri jaunus vaikus gaudė ir susigavusi gėrėjosi, iszguita tapo isz U. Panemuninin valseziun. Acziu Dievui už tai, nēs sziek tiek dvoka ir netvarka rasztinycziog susimazins. Dabar U. vals. iszrinktu ir užtvirtintu ant vaito tapo Motiejus Kanauka isz Butr. nors Aukulis didiai stengėsi įsiskverbti į tą urėdą ir daugiau buvo gavęs balsų nei kiti kandidatai, vėl pagelbinjku vaito liko Ant. Žyd. Tai tokios nelabos tokelės isz kampo Dzukijos pas jumis lekia.

Naudorius.

— Upė Nevėza, viena isz Nemuno prieplaukų, Kauno rėdyboje, gili ir be akmenų, kuri sulyg pat Panevėziui irklinga buti galėtu, per vandinius malunus, kurių užprudymai laivus sulaiko, tiktai per kelias mylias nū Nemuno dėl irklavimo tinka. Dabar garlaiviai bėga tiktai nū Kauno sulyg Babtų 18 viorstų nū Nemuno, o nū augszcziog per kelis viorstus yra karcziama Stabovnica, nū kurios žemiaus siliai leidziami.

p. Zabella Apitalakiūse pardavė žydams 5 valakus miszko, o Labunave aržūlus, kuriūs prie Stabovicos suvezta ir žemiaus į silius suriszus leista. Daugel aržūlų stabei gežkeliu į Kauną vezta.

Taigi augsztyn, Nevėzos, pirmas nū Nemuno malunas arti Stabovnicog, Vilezetava vadinasi kuris prieszais p. Ka-

reivos dvarog Panevezėliog atsiranda. Antras p. Sabelos Bujonių malunas. Trezczias Pilatnagai gr. Todlebeno per per keturis viorstus žemiaus Keidainių. Tas malunas nėra prie miltų malimo, bet popieros darymo. Anas yra taipojau ir su garu varomas. Ketvirtas Volainiai, augszcziog Reidainių medinis, buvo sudegęs, dabar atmurjtas. Taipojau ir su garu varomas. Augszcziog penktas Krosta p. Stalipino marszialkos. Szesztas Szventabrastis, kur yra ir filijos bažnyczia, prie Apitalakių parapijos prigulinti. Kiti malunai augsztyn yra man nezinomi. Norint Nevėzą irklaujama padaryti, reikėtu tą visų malunų užprudimus suardyti. Regis su laiku iki tam daeis.

Ant upės Abeles, kuri į Nevėzą įbėga per 1½ viorstog nū Keidainių yra puikus malunas p. Vendzegolskiog Judkiszkiog. Ant tos pat upės yra Miliniszkių malunas pono Mantvilo. Szventabrastyje, Bujenūse ir Vilezetave malunūse akmenai yra įtaisyti, kitur mala ant valcų. Pacziūse Keidainiūse yra du vėjiniū mulunu. Vienas angliszkas, kitas ant visztos kojų pastatytas.

Aname kraszte pp. Zabelos, Todlebeno, Mantvilo ir kitūse dvarūse laukinjkytė stovi labai augsztai, kuriūs ir mažesni gaspadoriai paseka.

Apitalakių parapijos klebonas gr. Tiszkus turi jau 85 metų. Neseniai, jo brolio tikras vaikas, kuris taipojau į kunigus iszėjo, iszventintas ir į tą pat bažnyczią atsiūstas tapo. Jaunas kunjgas grovas Tiszkus dar seminarijoje savę lietuviu pasijutęs, stengėsi tą krasztą, jau diktokai į lenkus paverstą, vėl dėl Lietuvos pagražinti. Po bajorų įtekme lietuvinjkų daugybė pasekdami bajorus, kurių czia nemažai atsiranda,

kasdieninius poterius lenkiskai kalbėjo ir iš lenkiskų knygų meldėsi, taipojau bažnyčioje lenkiskai giedojo. Dabar viskas kitaip, nes lietuviszkai apvirto, pamokslai lietuviszkai kalbami, žmonės lietuviszkai poterių mokinami. Žodžiu sakant, kad kožną teisingą žmogų džiaugsmas ima! Jaunas gr. kun. Tiszkus ir ant dorizkos žmonių pusės labai žiuri. Su ponais sukalbą daro, idant iš karezių ir kaimų žydus laukan varyti dėl girtybės pamažinimo. Vis tai yra gerai. Dūk tik tai Dieve taip darbūti ir išlaisyti sulyg galui!

Szale gerų yra ir prastos naujienos: Sztai Žagarėje (Szaulių pav.), kur pernai kolera taip baisų išspustijimą padarė, szimet vėl, kaip kalba, atsiradusi. Apie Rygą iš kaitrų priezasties miszkai degti pradėjo. Ten yra durpinės pelkės, per tai ugnis ilgai trivoti galės.

Kauno gubernatorius Klengenbergas į Panevėžio pavieta dėl revizijos atvažiūti ketina, nes Vabalnikūse ir Pumpėnūse, kur yra bankai vietiniai urednikai su pinigais didelas szunybes padirbo. Daugel mažesnių kapitalų tenai galės prapulti. Jau nū kelių metų pinigų įdėtojai nei savo pinigų, nei procentų negauna. Dabar pas mumis bankų apvogimai vis tankiau atsitinka.

Taip Lietuvoje, kaip ir Latvijoje czigonai savę prie katalikų tikėjimo rokūja, tik tai su bažnyčios pareigų išpildymu pas jūs labai sunkiai eina. Sztai anie ir katalikais budami bažnyčios szliubą vengia imti, o veselę savo budu padarę, rokūja, kad to užtenka. Jeigu jaunas žmogus merginą apie medį apveda, tai jau užtenka, kad czigonų tarpe tas už szliubą parokūjamas butu. Bet nors tas yra gerai, kad kartą į porą susimetę jau nesiskiria. Prie szliubo prispirti

yra anūs labai sunku. Kunjgams reikia labai pasidarbūti pakol prie to priverzia. Czigoniszkoji kalba nėra prie maldų vartojama per tai Lietuvoje anie lietuviszkai, o Latvijoje latviszkai meldžiasi. Poterių anų izmokinti yra labai sunku, per tai ne kožnas moka. Liepojaus kamendorius kun. Leparskis vieną czigonę per visą adyną žegnotisi mokino ir tai nieko nepadarė. Daugel czigonų tik tai prie kaktos deszinę ranką pridėda, o toliaus nežino ką daryti. Priesz kunigus yra atvirus, prie visokių kaltybių prisipažindami. Tankiai prie spaviednės privalgę ateina, per tai prie szv. komunijos neprieleidžiami. Tankiai savo vaikus ir liuterių bažnyčioje krikstyja, jeigu kelionėje katalikų bažnyčios arti nėra, o paskui su metrikais ir szliubais daug klapato turi. Kitą kart krikstyja kelis kartus vieną kudikį, jeigu turtingi kumai atsitinka, idant nū jų ką gauti. Arti Liepojaus vienam czigonui, dvideszimts su virszum metų turinciam, susirgus, kiti jo drangai atėjo, idant anam szventinto vandens iš klebonijos gauti, nes mislyja, kad anam tas netiktai dėl kuno bet ir dėl duszios gelbės. Bet kunjgas Lep... pasakė, kad jeigu ligonis silpnas, yra tai jam ne szventinto vandens, bet kunjgo prie smerzio prisigatavojimo reikia. Taigi kunjgas porą mylių apsiėmė savo kasztu nuvažiūti. Czigonas ligonis kunjgo paklaustas, ar buvo kada katalikų bažnyčioje, prisipažino, kad anam savo amžiuje bažnyčioje neatsitiko buti, bet kad anas katalikas yra, nes Liepojaus bažnyčioje krikstytytas.

Dabar visoje Kauno rėdyboje policija prie kelių taisymo baisiai spyriai Kauno ir Zarasų paviete reikalauna, idant stulpukai prie kelių butu jau

ne mediniai, bet akmeniniai ir tai ant vienos mados po aršziną augsztumo su stogiukais. Tie stulpeliai yra reikalingi dėl nurodymo kam prigul kelę taisyti. Taipojau spiria prie medžių szale kelio sodinimo, kurie ypacz žiemos laike, kada kelias yra užpustytas, labai reikalingais dėl kelio ženklumo pasirodo.

Apie Apitalakius, Kauno paviete, žmonės visokia smulka prekyba užsiima po kaimus važinėdami, o labjausei kiaulėmis, kurias arba nuszeratas perka arba patys atpeni, paskiau iš dalies jų mėsą pardūdami.

Iš tos priezasties, kad lietaus labai mažai buvo, vasarojas džiusta, rugiai neauga, gspadorių tarpe taip Lietuvoje kaip ir Latvijoje bausis dejavimas.

Pėtras Radas—Zinkavyczia, maskolius, nū Szimkaiczių, Resiainių paviete kilęs, Resiainių pavieto marszialkos sunus, Vidbodės rėdyboje miszkinjku (lesniczyi) budamas, o ten įsimylėjęs, subludo, nes jo mergina už kito isztekėjo, ar kaip kiti sako, ant moterystės su jaja, tėvai nedaleido. Subludėlį į Vilniaus durnavotų namus pasodino, paskiau į Kauną perveždami. Kaune anas uždarytas durnavotų namūse budamas — pasikoręs. Paskiau vienok dažinota, kad vietiniai sargai taip baisiai su anūmi apsiėjo, kad jam kručinę sulaužę, o nū to ans numirė. Sargai norėdami bėdos iszventgi aną ant virvutės pakorė, nudūdami, kad ans iš apmaudos pasikoręs. 2 Gegužio (20 Bandžio) sudas Kaune nebasznjko kuną ant kapų iš žemės iszkasė ir, aną bemėsinėjant, tų liudyjimų teisybę atrado. Iš tos priezasties subludėlių namų tarnai prie atsakymo bus patraukti.

— *Isz Latvijos. Liepojuje.* „Libausche Tagesblatt“ raszo 26 Gegužio po pietų laivas „Ansgar“ su 500 žydų iš Gardino rėdybos į Argentina ant barono Hirszo kasztos iszplaukė. Dėl iszleidimo atėjo ne tik tai vietinis palycemeisteris, bet ir kiti szio miesto urednikai. Vietinis fotografas Szulcas tą atsitikimą ant fotografijos kliszos paamžino. Garlaivis „Ansgar“ vežsz anūs į Brėmą, o isz tenai į Buenos Aires, ant kito garlaivio „Mark“ irklaus.

— *Jelgava.* „Mitausche Zeitung“ raszo: isz Kurzemės javų iszvežimas aiszkiai ir suprantamai žemyn eina, per tai kad Jelgavos prekybos padėjimas, pagal kurios visa Kurzemė taikinosi, per gelžkelių prasiptinimą pamažėjo. Kaip tai Musza (Aa) upe į į Rygą javų pristatymas, prie kurio Jelgava tarpinjku buvo, nū 549,407 pudų 1873 mete ant 46,886 pudų 1875 mete nupūlė. Kūdaugiausei Kurzemė pristato miezių, kurių gerumas yra iszmėgintas. Mete 1877 pagal oficijaliskas statistikas, ne mažiau kaip apskritų 2½ milijono pudų miezių į Rygą nugabenta. Didžiausis rugių iszvežimas — 2,663,000 pudai — buvo 1878 mete. Mete 1892 jau visų javų gatunkų iszėjimas, apart avių, su praėjusiais metais sulyginus — žemyn eina. Visą ką aprokavus iszeina, kad isz Kurzemės 1893 mete per tris ūstus: Liepojaus, Ventspilės ir Rygos apskritai tikt 2½ milijono pudų javų iszgabenta.

— *Miszky degimas Kurzemėje.* 11 Gegužio (29 Bandžio) Vircavoje Tumo miszkasargio dalyje miszkas degė. Iszdegė toje vietoje ant 100 purviecių (33½ desentinių) didele arczia? Ugnis nū to paėjo, kad tie žmonės, kurie iszkirstą miszką nū szatrų valė, anas uždegė, o nū czia toliaus ugnis pasiskleidė

21 Gegužio Ozolmuizas miszkas ruko, kas yra ženklų, kad ir ten gaisras buvo. (Latweeschu Awises).

„Jelgavos Latvių Draugystė“ savo darže 30 Balandžio smagų susirinkimą ant „raganų nakties“ įtaisė. Latviai naktį pirm pirmą Gegužio smagiai apeina aną „raganų naktį“ vadindami. Pas mus Lietuvoje yra kalbama, kad naktį pirm szv. Jono raganos ant lopetų lekdamos ant Szatrijos kalno Žemaičiuose susirenka, kur su velniais vešiliais kelia. Kitos raganos vėl dėl lekimo sav po pažasčius ant to įtaisytą mostį tepa ir t. t. Kad po tos veselios ant Szatrijos kalno szakų prinesztų atranda. Mat, ir pas latvius yra panaszus senovės tikėjimas, tiktai anas pirm 1 Gegužio naktį atsitinka. Tada isz Jelgavos ir kitų miestų, miestelių ir t. t. ne tiktai latviai, bet ir vokiečiai, kurių daugumas isz latvių paeina, eina tą naktį „Mojų“ (Gegužį) sutikti.

Isz tos priezasties, kad gelžkeliais važiavimas labai palengvintas ir papigintas tapo, baisiai daug gelžkeliais yra važiuojančių. Per tai, kad kasieriai, negali suspėti bilietų publikai iszdavinėti, gelžkelio trukiai tankiai ant pusės adynos vėlūja. Kas arčiau važiuja, tas gauna ant trumpesnio laiko bilietą, kas toliau ant ilgesnio, taip kad ant kokios nors stacijos gali sustoti ir reikalą atlikti antru trukiu toliaus važiuoti. Gelžkeliai ant važiuojančių, isz palengvinimo priezasties, daug uždirba ir per tai trukių skaitlius yra padidintas.

— *Palangoje*, kuri administrativiskai prie Kurzemės, o tautiskai prie Lietuvos priguli, vietinis aptiekorius įtaiso maiszytų vaistų „Rejeis Devineriais“ vadinamus, kuriūs lietuviai netiktai kaip vaistą, bet ir prie degtinės įtaisymo

vartoja. Nū pilvo skaudėjimo baisiai gelbėjanti, o per tai dabar kaip vaistas ir degtinės prieprova net Latvijoje pagarsėjo. Aptiekorius prie pakelių su tais vaistais lietuviszkas etiketas, Prusūse atspaustas, kljavo, per tai aną vietinė valdzia persekioti pradėjo.

— *Ryga*. Paskutinę nedelę pirm Sekminių, Rygos miesto važnyczios sustreikavo. Vietinis paliemeisteris nū jų reikalavo, kad jie maskolizku budu*) su isztiestoms rankoms važiuotu ir kad kur pakeleivį nuvez, ten butu ant vietos, o tai todėl, kad ant visų ulyczių važnyczias rasti galētu. Važnycziai turi budą ten sustoti, kur yra didesnis svieto sujudėjimas: prie teatrų, banhofų kliubų, ten kur ulyczios susieina ir t. t. Važnycziai pamatę, kad paliemeisterio rundą pildydami nieko nepelnys, nės į kokį zaulką įvažiavę su pakeleiviu turi stovėti, ant vagzaliao ir kitur važiuoti negalėdami. Kada į nedelę pirm Sekminių streiką daryti pradėjo prie banhofų (vagzalių) nei vieno važnyczios nebuvo. Atvažiavę gelžkeliu su daigtais pakeleiviai, nei vieno važnyczios nerasdami, gvoletą pakėlė. Skundas nuėjo net į Petropilį. Važnycziai teisinosi, kad jie ant savo vietų, kur pakeleivius atvezė stovėdami, ant vagzaliao buti negalėjo. Paskiau streiką padarė suvisu per visą nedelę nevažiuodami. Jau Pėtnyczioje pirm Sekminių nekurie pradėjo iszvažiuoti ant ulyczių, nės paliemeisteris matydamas, kad czia durnai bus, savo paliėpimą atsaukė. Taigi streikas savo pasisekimą turėjo,

*) Vilniuje maskoliams tas nusiėdavė padaryti, nės važnycziai netiktai isztiestoms rankoms važiuja, bet yra maskolizskai pasirėdę, turi maskolizskus vežimus ir pakinkymus. Hotelių vežimai turi buti į maskolizską „troiką“ pakinkyti.

nors važnycziai per tą laiką nepelnydami, 4,000 rublių blėdies turėjo. Per streiko laiką, kur ant ulyczių tramvajų nebuvo, prasti vežimai per publiką buvo vartojami.

— *Jelgavoje* ant latvių szventės ir parodos yra dabar didelis prisigatavojimas. Siėnos ant to paskirtų namų yra jau mažne gatavos. Prie to dar jau dabar po hotelius visos kvatieros užkalbintos tapo sulyg penkių rublių už numerį, o dviejų rublių už vienos nakties lovoje pergulėjimą. „Kvatiėrų komitetas“ jau dabar po laikraszczius skelbia, idant parodytu kas turės tuszczias kvatieras. Taigi ir tas sulyg tos paczios prekės kaip ir hoteliuose dacina. Kiti, uždirbti norėdami, ketina gyvenimus dėl sveczių atidavę, patys į sodus, daržus ir pastogias kraustyti. P. Ulmano bravoras ant tos szventės 70,000 gorczzių alaus pristeliavo 1888 mete kada czionai tiktai Kurzemės paroda buvo, visame mieste alaus nepriteko.

Latviai labai rupinasi, idant ant savo tautiskos szventės ir lietuvių patraukti. Per tai „Latweeschu Awises“ bedejūjant raszo, kad žino tiktai apie du inteligentus lietuvių, kurie ant tos szventės bus.

„Boltyjos Westnesis“ pranesza, kad isz Rygos ūsto į užrubežį tarp 22—30 Balandžio (pagal seno stilio) 24 latviszki laivai iszplaukė.

Isz tos priezasties, kad dabar labai sausas yra laikas ir daugumas girioje gaisrų atsitinka kaipo tai apie Olainius (tarpe Rygos ir Jelgavos) ir kitur, valdzia labai smarkiai užgynė: 1) per miszkus einant ir važiuojant rukyti tabaką, 2) miszkūse ir arti jų kurinti ugnį, 3) prie szaudymo isz striėbų lininius kamszczius vartoti.

Isz Kitur.

Suvienytos Valstijos.

— *Wilkes Barre, Pa.*

Žmogžudystė, kokia tapo papildyta aną Pėtnyczią apie 6-tą valandą vakare, kaip pamėnėjom pereitame numeryje, gūstis gali tūmi, kad kriminalizskose knėgose „Luzernės“ pavieto bus užraszyta, kaipo viena isz pirmųjų tokio skyriaus. Nežmonizskas tas nužudymas tūm bjauriau persistato, kad priezastis davedimo link jo, kaip nudūda, buvo gyvulizskas pageidimas. Už tiesą teisingai pasakė vienas isz prancuzizskų filozofų, kad ant 100 žmogžudyszzių 99 tampa papildytos isz priezasties moterizskės. Taigi ir szioje žmogžudystėje, kaip skelbia žmonės, buvo visa priezasczia pacziūta 21 meto sena moterizskė.

Andrius Jaksztis, paeinantis isz Suvalkų rėd., Pilviszkių par. Guronizskės kaimo, auka žmogžudystės, darbavosi anglekasykloje „Blackman“ ir tikrai neprisijautė, kad ant jo gyvasties kas spendžia, ir kad sava pati apimta pasiūtusiu pageidimu, bus spendžina szioje piktadėjystėje. Andrius Jaksztis podraug su savo paczia Ona (po tėvu Szvilpukė, paeinanti isz Suvalkų gub. Griszkabudžio par. Rygizszkių kaimo) gyveno ant ulyczios Murray ir prilaike „burdingierius“. Tarpe jų radosi nekokis tai Antanas Žemaitis, kuris ypatingai randasi kalėjime po nužiurėjimu papildymo žmogžudystės. Nū seniai jau szeimyna tėmyjo susineszimą, koks buvo tarp Antano Žemaičio ir Jakszczio paczios.

Dvi nedėlios tam atgal, kada nužudytas Jaksztis buvo aresztavotas per savo paczią, kuri apskundė jį už sumuszimą, iszpažino tenai priesz miesto majorą, kad turi nužiurėjimą, jog pati jam taiso

prazutį. Vienok viskas tūm tarpu nutyko, tiktai anoje Pėtnycioje viskas iszėjo į virszų. Rytmetryje tą paczią die- ną apie 6-ta valandą Andrius Jaksztis draugystėje Antano Žemaiczio (kuris paeina isz Savalkų rėdybos, Rudos par. Maleszkių kaimo) ir jo brolio iszėjo į darbą. V. Žemaitis, dirbantis toje paczioje vietoje, kur ir aniedu virszminėti, par- grįžo nū darbo apie 6-tą va- landą vakare, palikdamas sa- vo brolij ir Jaksztį kasyklose. Tame laike, matyt, Antanas Žemaitis atrado atsakancziau- sia progą ant papildymo savo pekliszkių uzmanymų. Suva- rės į kuną isz revolverio ke- turias kulkas, apvertė didiais gabalais anglių, o tai galbut tame mieryje, kad atkreipti nū savę nužiurą ir apgarsino, jog Andrius Jaksztis tapo už- musztas per griuvimą isz vir- szaus anglių. Kada apie 9-tą valandą vakare lavoną drau- gystėje Antano Žemaiczio ir kelių dar kitų parvežta na- mon, Žemaitis pasakojo: kad nuskiilo anglis ir krisdama už- muszė Jaksztį. Lavoną pa- imta į vidų namo, numazgota ir aprenpta į tūs paczius drai- skalus, kuriūse dirbo ir pali- ko užmusztas, pati teisinosi, kad neturi pinigų dėl sutaisy- mo naujo aprėdalo. Podraug nenorėjo kad lavoną judintu ir apzvalgytu. Tas viskas su- teikė graboriui nužiurėjimą; bet jis vienok neperiszkadino tolesniam laidotuvių prisiren- gimui. Vienok aplinkybės, kad atsitikimas atsitiko tame laike, kada jau niekas angle- kasyklose nesirado ir kiti pa- naszus patėmyjimai, prispypė p. Sienieviczių nueiti pas miesto majorą ir policijos na- czelniką, kad perstatyt jiem tą dalyką. Potam p. Siniewi- czius atsivedė dr. Varnagirį, o szis apžiurėjęs lavoną, atra- do tris žaisdas, padarytas re- volverio szuviu ir rado vieną kulką krutinėje. Neapreiksz-

damas namiszkiams apie ati- dengimą, graborius davė zinią policijai, kuri, pribuvus į na- mą nužudyto, apkaustė geleži- niais pancziais Jakszczio pa- czią ir Antaną Žemaitį, kaipo nužiurėtus žmogzudystėje, o visus „burdingierius“ sukiszo į kalinį, kad turėti liudinikus prie isztyrinėjimo. Andrius Jaksztis turėjo 30 metų ir bu- vo tvirto sudėjimo.

— *Vala Vala, Mich.* Jū- zas Tisači gyveno nū nekurio laiko ne po tiesa su nigerka. Taigi tulą vakarą susirinko aplink jo namą į 50 vyrų, į- silauzė į vidų, iszvilko jį ir nigerką isz stubos ir nuneszė už miesto. Czia nuplėszė nū jų drapanas, apipylė smala ir apibarstė smulkiais pipirais, prie ko dar paliepė, kad kū- nogreičziausei iszsineszintu isz miesto. Nors tai yra baisus darbas, vienok naudingas, dėl tokių, kurie ne palei Dievo ir svieto prisakymą veda pasi- bjaurėtiną gyvenimą, gyvena su netikra paczia.

Nekonktu kad tie žmonės, sargai budo, dirsteltu ir tarp musų žmonių, o tikrai ir tarp musiszkių atsirastu keli toki, kurie užsipelaytu ant „sma- los ir smulkių pipirų!“ Nū nekurio laiko ir tarp musų žmonių platinasi noras gyven- ti su nesavom pacziom. Tai gi persergstim tokius, kad jeigu jau nesibijo Dievo ir jo szv. prisakymų, nesigėdi svie- to ir žmonių, — tai tegul bi- josi tų žmonių, kurie uždėjo paslaptinę draugystę tame mieryje, kad isznaikinti vedi- mą neteisingo, nepalei budą gyvenimo.

— *Reading, Pa.* Pereitą nedėlią atėmė sav gyvastį ant farmos viena turtinga mote- rizskė, turinti 67 metus. Priesz smertį liepė paszaukti prie sa- vo lovos (kadangi numirė tik- tai į kelias valandas paskui, kaip perpjovė savo gerklę su

britva) tulą Williamą Griffli- ną, kuris kelis desėtkus metų atgal buvo jos numylėtiniu, o kuris nū laiko jos apsipaczia- vimo su kitu, niekad neper- žengė slenkstį jos gyvenimo. Vienok maldavimą baigian- cziosios moteriszskės, Griffli- nas užganėdino. Taigi ant tų pėdų nuėjo į jos namą ir at- sistojo priesz ją laukdamas ką per naujieną iszgirs.

Mirsztanti moteriszskė iszda- vė paskutinę galę, liepė jam prisislinkt arcziau ir sziais prabylo žodziais: „William, ar Tu atmeni kas atsitiko ketu- resdeszimts metų atgal?“

Ne — atsakė užklaustasis.

„Na tai klausyk“, tarė mo- teriszskė, „keturesdeszimts me- tų atgal į tris dienas po pa- gimdymui savo kudikio, no- rėdama užslėpti sarmatą, už- musziau jį, užsmaugiau savom rankom ir pakasiau sode po medzių“. Tenai esantieje, persigandę, atszoko nū lovos mirsztanczios ir užstojo gili- tyla, kurią pertraukė atėjęs toje valandoje kunigas. Pri- siartino jis prie lovos, o mirsz- tanti pradėjo toliau kalbėti. „Tas ką pasakiau tai dar ne- viskas. Apie tą pikdadėjystę žinojo sena mano bobutė. Baimydamasi kad, neiszdū- tu..... nunūdijau ją. Nū mano rankos numirė. Di- dziausios vienok savo pikta- dėjystės neatidengsiu, ta eis su manimi į grabą“. Pabai- gus tą kalbėti, pasimirė. Į kelias dienas paskiau po pa- laidojimui iszrado, kad ta pas- kutinė o didžiausia pikdadėjys- tė nekas daugiau buvo tik- tai.... nunūdytas motinos!

— *Baltimore, Dd.* 21 Bir- zelio. Isz Kingwood, W. Va. pranesza, kad sziądien vakare apie 9-tą valandą perkunas įtrenkė į magazyną dinamito, esantį arti Kingwood. Visas namas iszlėkė į padanges, ka- me ir keli darbinikai prazuvo baisia smerczia. Materialisz-

ka blėdis yra žymi.

— *Washington, 21 Birželio.* Iszpanijos siuntinys aplaikė telegramą nū salos Kubos, ku- ris uždraudžia garsinimą, buk- tai Martinez Cautpos paliko užmusztas. Jis randasi ypa- tingai Santiagoje ir yra suvisu sveikas.

— *Konstantinopolis.* 21 d. Birželio. Sziądien atidengė sūkalbį kareiviszkos akademi- jos mokintinių prieszai sulto- ną. Suaresztavojo 30 studen- tų.

— *Isz Kamenee Podolsko raszo:* Nekokis Felkner, apginėjas, senas jaunikis, ku- ris, visą savo gyvenimą rink- damas pinigų, sunkiai ant dūnos dirbo, o gyvenimą vedė labai skupiai, iszloszė ant li- terijos 40,000 rb. Žinia apie iszloszimą taip jį padarė lai- mingu, kad isz dziaugsmo.... numirė. Tai vadinasi — laimė.

— *Londonas, 20 Birželio.* Isz Petropilės, keliu ant Eyd- kuhnų, atėjo czia žinia prane- szanti, kad Anglija apreiszskė Rosijai, jog turi mieryje isz- pildyti demonstraciją su savo flotu prieszai Turciją po Kon- stantinopoliu. Taipgi aplaiky- ta žinia Petropilėje, kad ang- lizskas siuntinys prie Didžiojo Porto, Filip Currie, slapcziai intrigavojasi (daro susirisz- mą) su armėnizsku patriarka. Rosijā rupinasi, kad kaip-nors atidengti tas anglizskas intri- gas.

20 tą diviziją rusizskos ka- riunos iszsiūsta isz pietinės Rosijos į apylinkes Karso, o isz Odessos siunczia maskoliai 1500 žmonių į Baturą.

— *Londonas, 20 Birželio.* Ant szios dienos seimo „Mote- rių Susiturėjimo Draugystės“ padūta perstatymo statistika isz visų szalių, kiek kuri isz- dūda ant alkoholinių gėrymų, o kiek ant iszauginimo vaikų.

Trumpai čia padūdame kelis padūtus, lygstanczius pietines slavėniskas gimines, ypatin- gai Bulgarijos. Bulgariai su- vartoja už 100,000,000 fr. al- koholinių gėrymų, o tiktai iš- dūda 4,000,000 fr. ant mok- slainių. Fillippopolyje, skai- tancziam savyje 32,000 gyven- tojų, randasi 400 bravorų ir karcziamų. Serbijoje tas skaitlius yra dar didesnis.

— Londonas, 21 d. Birželio. Mendlą Hawardą, padirbtoją pinigų, nubaudė sudas ant 10 metų kalėjimo ir sunkaus dar- bo.

— Madrit, 21 Birželio. Išz Hawannos danesza, kad Išz- panai nugriebė tikriausiąjį maisztininkų pravadyrių, Ma- simą Goniezą.

— *Santiago de Cuba*, 20 Birželio. Baisią muszą turė- jo maisztininkai su Ispanais po Bames. Ispanai turėjo apsi- leisti, apturint žymias blėdis.

Kareivio sužiedotinė,

Apysaka išz baudžiamos galynių.
(*Lato. raszė Upits, liet. g. I.*)

(Tąsa.)

Tikt po gerai valandai jis atsitraukė nū darbininkų. Kalbos ir vėl pamažu atgyjo. Moterės daugiaus susitraukė kūpon, pradėjo giedoti ir trankei sznekucziūti tarp sa- vęs. Trynė atsistolino nū jų: jai norėjosi buti vienai.

„Ar tu Katrę, užtėmyjai“, tula sena moteriszkė užklause arti esanczios draugės: „kaip tai urėdas atydžiai prisiziurinė- jo Stypnėkų Trynei. Nei ant valandėlės jis ją neiszleido išz savo akių“.

„Gana skaisti mergelė“, sz- atsakė; „nėra jokių dyvų, kad senis urėdo ragas jojon įsimy- lėjo. Žinoma, jeigu taip pa- sidaro, tad yra po mergelei: ji neužsislėps nei medžio stū- bryje“.

„Kad asz tav sakau, tai vis-

kas jau yra padaryta: senis jau yra labai užsidegęs ant tos mergaitės. Tikėk man! Asz galiu savo galva galvūti, jog tai yra teisybė. Tugi pati ga- lėjai patėmyti, kaip jis žėrin- eziomis akimis žiurėjo į Try- nę“.

Kitos moterys irgi apie tą patį dalyką persznekėjo tarp savęs. Netoli nū pirmųjų sznekėtojų atsigarsėjo: „Urė- das jau jos laukia kaip ana varna dvėsanczios stervos, kad tikt ją gauti savo nagūsna“.

Minėti žodžiai tapo isztarti gana garsiai, taip kad beveik visi galėjo iszgiristi. Kits už- kito pradėjo sziūs žodžius at- kartoti taip tankiai, jog po valandai Martinienė, tūs žo- džius sukrovusi į dainą, isz sy- kio smarkiai užtraukė:

Varna laukia stervmėsos,

Idant skilvį pripildyti; —

Skaistmergelę reg urėds:

Sav ją nori pavaldyti.

To tiktai ir tereikėjo. Nau- ja daina visur yra priimama mielai. Dabar kožnas atvėjų atvėjais perdainavo, galop prie galo dar pridėdavo: „tra- diridirallala“ arba „ritidritid apsasa“ kaipo pagrazinimą ko- kj.

Trynė per visą laiką buvo giliai įgrimusi dumoji- mūsna, todėl apie sznektas ir dainavimą nieko negirdėjo. Tikt dabar ji pakirdo it isz- miego ir rado visus besilinks- minant. Ji gana gerai supra- to, kad szie žodžiai yra pritaik- kinti prie jos. Tas atsitiki- mās it koku peiliu pjaustė jos szirdį. Ji isz naujo pradėjo verkti: dabar ji negalėjo su- silaikyti, bet garsei raudėjo.

Dainiuszkininkai užtilo. Kožnas jautė savę esant kal- tu aszarų. Trumpa tyła už- vieszpatavo. Kožnas mislyjo pradėti sznektą apie ką kitą.

Antrą dieną vienos mote- riszkos buvo pristatytos prie plunksnų plėszymo, o kitos prie drapanų skalbimo. Try- nė radosi tarp plunksnų dras-

kytojų. Ant jos laimės nie- kas sziadien neušiminė apie vakaryksczią dieną. Jos akys buvo iszverktos ir įdubusios. Visą naktį ji buvo verkusi, permislydama apie urėdą. Tikt drebuliai ir baimė ją pe- rėmė, kaip ji atsigaivelėjo.

Treczią dieną vėl buvo kul- sena. Viskasėjo po senovei. Urėdas jau taip nesivarinėjo paskui Trynę. Tulos mote- riszkos sznabzdėjo, kad urėdas atgavęs sveiką protą; kitos galvojo, kad urėdas ir dabar meile dega savo szirdyje. Priesz vakarą jis prisakė, pa- kol vyrai bėrė grudus, neku- rioms moteriszkoms neszti sziaudus kiaulių migin. Try- nę jis nusiuntė su sziaudų glėbiu į peniukszlių kutę. Tūjaus ir jis ten link nuėjo.

Nekurios moteriszkos atgal sugrįžusios pasakojo, buk ma- cziusios urėdą iszeinantį isz peniukszlių kutės ir su apkru- vinta galva bestripuliūjantį savo stubų link. Visi labai nusidvyvėjo; visi laukė Trynės atgal grįžtant, bet ji nebuvo sulaukiama. Po valandėlei ponios mergina atbėgo ir klausė, kas yra isz Stypnėkų: Stypnėkų Trynė esanti apal- pusi ir ponas pavelyjęs ją neszti namon. Berods mote- rės tarp savęs sznabzdėjo, bet nei viena nežinojo, kas yra pasidaręs. Antrą dieną pats ponas darbininkams darbą da- vė, sakydams kad urėdas esąs labai nesveikas, kadangi va- kar anam prie tvarto besto- vint pūlės stacziai ant galvos nū stogo koks pagalys ir labai perkirtęs galvą. Pati urėdie- nė sakiusi merginoms, kad jos vyras persiskėlęs veidą, prieg- tam ir viena akis taip yra smarkiai užgauta, jog nėra vilties ar begalėsiąs desziniąja akia matyti.

Berods dabar visi pradėjo sanprotauti, isz kurios pusės tas pagalys pūlė, bet niekas to nedrįso garsinti!

Trynė tapo parneszta Styp-

nėkų namūsna, kur sugulėjo karsztinėje daugiaus kaip dvi sanvaiti (nedėli). Kaip ji sziek tiek pasitaisė, meldė sa- vo gaspadinės, kad paszauktu senę Daczą, kuri nors gerai žinojo apie Trynės ligą, bet ana, bijodama gaspadinės, jos nelankė, vienok ana kasdien iszsiteiraudavo apie ligonės stovį. Dabar ji mielai pa- klausė Trynės užpraszyimo ir veik pribuvo. Pati Stypnė- kienė nežinojo Trynės ligos priezastį, kodėl szi taip umai apsirgo, todėl labai džiaugėsi, kaip senė Dacza klausė Try- nės apie priezastį jos ligos. Ligonė pagal iszgalėjimą trumpais žodžiais aiszkino:

„Nei nū jokio draskanczio žvėries taip nesibaimyiau ir dabar nesibaidau, kaip nū urėdo, tai jus suprasite mano ligos priezastį, kada asz buvau kutėje viena ir jis įlindo. Mano rankose buvo pagalys, su kuriūmi užkiszza duris. Kaip tikt įėjo, jis baisiai per- simainė ir tūjaus pūlė ant ma- nės. Asz jį atstumiau nū sa- vęs taip smarkiai, jog jis krito pasienyn. Asz norėjau bėg- ti per duris, bet jis manę nu- tvėrė ir traukė prie savęs; asz jam trenkiau per rankas, bet jis joku budu nepaleido manės, pakol asz jam nedro- žiau per galvą ir tada pati nu- griuvau. Kas toliaus nutiko nieko nežinau“.

Gaspadinė nuėjo apliūbti gyvulius. Senė Dacza ir Trynė pasiliko. Dacza rami- no ligonę, jog urėdas paliau- sęs su savo meile, bet pasiru- pinsęs kitoku budu jai atker- szyti. Galop abidvi nuspren- dė apie tą viską Petruį pra- neszti, bet tikt su taja iszlyga, jog urėdui už tą dalyką ne- kerszys.

Dar trys dienos praslinko ir jau Trynė galėjo apleisti lovą.

Netaip veik nusidavė urė- duį pasveikti: jis vis dar gu- lėjo lovoje. Daktaras buvo

sakęs, kad deszinėji akis nebus daugiau vartojama. Nei vienas iš darbininkų nesigalėjo sergancio urėdo. Nekurie net išreiskė savo velyjimusi, kad seniui ragui (taip urėdas nū žmonių buvo pravaržiuojamas) ir antrą akį kas išzluptu. Tarpo mūsų nusidėjėlių žmonių retas yra randamas, kurs savo piktadėjams norės žaliai papūstą vainiką ant jų galvų dėti; bet jau ir vystantį vainiką rupinasi nuplėszi.

Gal but mėnū buvo praslinkęs, kaip Petras slaptingai buvo pragaiszęs nū Kalnėnų, taip ir vėl jis nežinomai atsirado. Vieną vakarą, kada visi namiszkaikai buvo susėdę aplink didį peczių ant muro, Petras įėjo, pasakė „labą vakarą“ ir savo atsinesztus daigtus padėjo ant lovos, o pats atsisedo ant muro greta kitų. Visi prie jo glaudėsi ir klausinėjo, kaip jis aną naktį pabėgo ir kur ikisziol slapstėsi. Petras kiek išzgalėdamas rupinosi kožno zingeidumą už ganėdinti. Paskui jis pats klausinėjo, kas tame laike namieje įvyko, ar urėdas sveikas ir t. t. Galop jis pasisakė noris aplankyti savo kaimynus Stypnėkus, taip ilgą laiką nematytus.

Trynė uzdarinėjo langus, kada Petras artinosi. Ji pasiskubino jūs uzdaryti ir ėjo jį pasitikti. Nutiko nūszirdus pasisveikinimas, kaipo tarp įsimylėjusių po ilgam laikui nesimatymo susitinkant vėl. Petras džiaugėsi iš Trynės pasveikimo, o Trynė prieszingai — iš savo mylimojo pargrįzimo.

Vidun įeinant, Petras nemenkiaus tapo priimtas pas Stypnėkus, kaip ir pas Kalnėnus. Kožnas jį praszė priesavęs sėsti ant szilto muro. Jam ir vėl prisiėjo pasakoti apie savo išsigelbėjimą. Jis trumpai išpasakojo, kaip išsigelbėjo nū ėmėjų ir kaip jis

nuėjo pas Klugus, kur iš didesnės dalies per tą laiką užsiiminėjo naminiaiis darbais: privijęs panczių, virvių, vadzių ir viską, kas tiktai buvo reikalinga, tad ėmęs szauksztus dirbti ir galop ėjęs senam gaspadoriui padėti pinti kretilus. Kaip ant pagalios galo jis norėjęs eiti namon, tai nei vienas nenorėjęs jį išleisti; užvis daugiausei pats gaspadorius — senis Klugus nenorėjęs išleisti.

(Toliaus bus.)

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

— *South Boston, Mass.* 17 Birželio 95 m. Gūdotina „Vienybės“ Rėdyste! meldziame patalpinti į savo laikrasztį szia linksmą naujieną:

Mieli mūsų tautiečiai, gyvenantieji placziuose apygardose Suvienytų Valstijų, apreiszkiame jums tą linksmą naujieną ir norime pasidalyti su jums tomis linksmymėmis. Szitai kaipo zinote, jog mes Bostono lietuviai, iki sziolei kiek galėdami dirbome ant lietuviszkos dirvos, bet tas mūsų darbas ėjo, kaip nekartą regėjote laikraszcziūse, ant protestų, darytų prieszai lenkus, kurie mus buvo suspaudę ir su prakaitu dirbo, kad tiktai atimti nū mūsų lietuviszką dvasią ir suvienyti su savimi; ir be maža ko taip nestojosi. Bet atsirado keletas tvirtų lietuvių, mylinzių tėvynę ir vardą lietuviystės, kurie per savo darbavimąsi užkirto kelius lenkams. Ir szie, nors daug jau patraukė ant savo pusės, bet suvisu isznaiškinti neįstengė. O kada dabar dar gavome lietuviszką kuniją J. Gričių, kuris buvo klieriku Brightono seminarijos ir tikką tapo įszvėstas ant kunįgo, tai suvisu kitaip dalykai eis, ir pasitikim, jog trumpame laike pastosim lygus kitų miestų lietuviams, kurie turi savo lietuviszką pa-

rapiją, bažnycią ir kuniją, ir nū piktadėjų lenkų toli yra atsitolinę.

Tiktai dabar mieli broliai, mums reikia vienybės ir užsi- degimo szirdies tėvyniszka meile; risztis į vieną ryszį ir rupintis iš vieno kūnogreicziausei įsteigti Dievo namus ir užlaikyti kuniją. Kada mes tą įstengsime nuveikti, kaip mum bus linksma ir lengva ant szirdies, kad galėsime išgirsti Dievo žodį tėvyniszkoje kalboje savo bažnyczioje ir jau nebusime išjūkiamaiais nū lenkų, kaip kad pirmiau buvome. Taigi sakau vienykimės ir rupinkimės iš vieno o dasieksime tą viską.

Su gūdone parapijonas,
K. G.

— *Cleveland, Ohio.* 14 Birželio 1895 m.

Nors trumpai noriu praneszti visiems katalikams, jog Ohio valstijoje katalikai visokių tautų turi susivienyji- mą jau 5-tas metas, prie kurio ir mes, Clevelando, szv. Jurgio draugystė, turime dalyvumą ir ant seimo, kuris atsibus 25 d. Birželio Cleveland'e turime paskyrę delegatą.

Ant szio didelio „Ohio Catholic Union Convention“ (seimo) yra užpraszytos taipgi sekanczios asabos: Popieziaus pasiuntinys, M'g'r. Satoli, arcivyskupas Elder, vyskupas Walteson ir Cleveland'o vyskupas Horstmann. Tą dieną, t. y. 25 Birž., iszryto ant 9 tos valandos bus laikytos panti- ficalnos miszios per M'g'r. Satoli, o szie, augszcziiau minėti du vyskupai ir arcivyskupas, pritarnaus jam prie miszių, su daugybe kunijų. Po dievmaldystei prasidės seimo mitingas, kuris trauksis per tris dienas. Tikimės, jog mūsų delegatas, pranesz savo broliams netikt ant susirinkimo, bet ir per laikraszczius visą žinią, apie ką bus sznekėta ir kas apsvastyta. Kaip

numanu, tai didziausią dalį užims apsvarstymas dėl atsis- tengimo priesz A. P. A., kuri tai draugystė, czionai Ameri- ke, rengia slaistas ant katali- kų, kaip rusas arba ir turkas su prusu.

N. F. Martiszauckas.

— *Philadelphia, Pa.* Gūdotinas rėdytojau! Nūszirdziai meldziu atteisti klaidą, įsiskverbusia N. 24 „Vienybės“. Kaip tame numeryje buvo praneszta jog V. Matulaitis bus paszvėstas ant kunįgo dienoje szv. Jono, tai netiesa. Jis buvo jau paszvėstas ant kunįgo 8 d. Birželio, o 9 dieną to mėnesio, nedėdienyje laikė pirmas miszias mūsų lietuviszkoje bažnyczioje. Tiktai nežinia priezasties, kodėl nelaikė sumos, bet tik ankstybaisias miszias ir kodėl mūsų klebonas neapreiszė tą pirmiau nedėlia, per ką niekas išz Philadelphiajos lietuvių nežinojo apie tą iszkilmę. Taigi primicija kun. V. Matulaitis Philadelphiajoje nebuvo iszkilminga.

Prie paszventinimo Katedroje V. Matulaitis buvo vietinis kun. J. Kaulakis ir kun. J. Žebrius iš Waterburio.

Naujai paszvėstas kunijas yra paskirtas į Shenandorio lietuviszką parapiją už vikarą. Gali džiaugtis Shenandorio lietuviai, nes gauna gerą ir darbsztų lietuvių.

Vietinis.

Vis lenku nedorybes.

Ponai lenkai vis ir vis nepaliauja lietuvius persekioti, o labjausei jų smegenis gadina tvėrimaisi lietuviszku parapijų Amerikoje ir dauginimasi lietuviszku kunijų. Pakol nebuvo lietuviszku parapijų, kunijų ir garbingo „Susivienyji- mo“, tai lenkai apie mus visai nieko neraszė, bet visus skaitė lenkais; bet kaip mes pradėjome apie savę mislyti ir dirbti, tai ponai lenkai tarsi

yra pasirengę mus visus suėsti. Pirmiausiu gromuliu yra dėl jų g. kun. A. Burba, o paskui ir kiti lietuviszki kunigai. Jeigu ant kurio kunigo pradeda pliovoti, tai ir patys nežino ką darą. Sztai „Gazeta Pittsburgska“ N. 20 szių metų patalpino straipsni po antgalviu „Ks. Sutkaitis wróg Polaków: pijanica“, kuriame visas karczemines pliovones iszpylė ant g. kun. Sutkaicio. Tas kunigas, kiek mes patys zinome ir skaitėme lietuviszkūse laikraszeziūse, Pittsburge dėl lietuvių daug dirbo ir dirba: suorganizavo lietuviszką parapiją, nupirko szventnyczią, sujudio tautiszką dvasią; zinia, su pagelba paczių vietinių lietuvių. Lenkai o labjausei vietiniai lenkiszki kunigai to labai ir labai nekenczia. Todėl virszminėtame laikrasztyje raszo: „*Lauk jį (kun. Sutk.) isz tos parapijos! – kviecziamė kožną gerą Lietuvių ir Lenką. Musų prideryste yra pergalėti tokią bestiją nūžmią, neju per jį turėtu ateiti praliejimas broliszko kraujo*“.

Ar dar nematote kokio p. lenkai mums gero velyja. Norėtu musų kunigus iszvyti isz parapijų, o patys jų vietas užimti. Nū musų prastų žmonių turi kožnam gulėti ant szirdies prideryste savo kunigus apginti, o musų kunigams priderėtu tarp savės drutą draugystę sutverti ir vienas kitą ginti kur reikia, nės p. lenkiszki bei lenkberniszki kunigai yra pratę musų dvaviszkus vadovus visokiais iszmislais jūdinti priesz dvasiszką valdžią ir savo laikrasz cziūse purvais apdrabstyti. Visi lietuviai kibkime į darbą, nesa lenkiszki debesiai sū trenksmu pūla ant musų tautiszko ir tikėjimiszko namelio. Jeigu miegosime, baisus prieszas įpuls į musų namą ir viską galės pagadinti, o paskui turėsime daug nereikalingo

darbo, pakol tokį siaubuną iszmesime.

Senas Lietuvys.

„Susiv“. reikaluose.

Carbondale, Pa. Dr. szv. Stanislovo, užsimok. pos. 11 sąn., pavienei

1. Kairiunas Tamoszius,
2. Kolupailiene Stanislova.

Philadelphia, Pa., Dr. szv. Jūzapo užsimoka 20 sąn. pos.

Edwardsville, Pa., Dr. szv. Antano užsi. posmert. 21 sąn.

Scranton, Pa. „Susiv.“ kūpa, užsimok. posmertinę 24 sąnar., 7 sąnar. metinę ir posmert. ir 11 naujai prisiraszė

Hesperia, Cal., pavienis užsimok. posmer. 15 c.

Jūzas V. Gagžnas.

„Susiv“. sekretorius

P. Naujokai

Prie „Susiv.“ prisiraszė. (Sziame N. Organo padūdame ir vardus tų, kurie prie „Susiv.“ po naujų metų prisiraszė, bet isz priezasties, kad vardus nusiuntė sekretoriui, o ne Prezidentui, iki sziol da garsinti nebuvo).

Philadelphia, Pa., prie Dr. szv. Jūzapo:

1. Paplauckas Feliksa,
2. Glebas Jonas,
3. Gurskis Jurgis,
4. Gurskis Jonas,
5. Radzis Jonas,
6. Rutkauckas Jonas,
7. Užemeckis Julius,
8. Vizemeckis Motiejus,
9. Medževėpris Ignotas,
10. Joecys Alexan.

Tokiu budu prie Drės szv. Jūzapo dar priguli 30 sąnarių.

Prie Drės. szv. Antano:

1. Petronis Jonas.

Viso priguli prie Dr-ės szv. Antano 26 sąnariai.

Wilkes Barre, Pa. Prie Liet. Sunų:

1. Buragas Vincas,
2. Savickas Jonas.

Prie tenyksztės kūpos:

3. Stankevyczienė Teklė,
4. Vitkauckas Jonas.

Pittsburgh, Pa. Prie kūpos:

1. Sabaitis Andrius;
2. Smalenskiene Teresė,
3. Puida Albertas,
4. Puidienė Rožė,
5. Vilkienius Ignotas,
6. Dailydienė Ona,
7. Jurgaitis Kazys,
8. Matulevyczia Jūzas,
9. Bukauckas Antanas,
10. Rimaszauckas Jūzas.

Cincinnati, Ohio. Prie kūpos:

1. Razulis Jonas,
2. Lapinskas Pranas,
3. Szirvaitis Andrius.

Viso prie Cincinnati kūpos priguli 5 sąnariai.

(Toliaus bus)

Kn. J. Žilinskas

„Susiv.“ prezid.

PATEVIAI.

Pasaka

Isz tikrų atsitikimų, paraszyta

Aleksandro Gužucio.

(Tąsa.)

Du prieteliai traukė į stovinczią netoli karczemą, kur anūs pasitikęs rudbarzdis Jankelis pasveikino:

„Ar gerai sveiki? pone Galbogi ir pone starosta – norjė sykį pas manę apsilankėt, tamstos vis einat prie to Leibuko, kurs pila vandenį į arielką, o alus jo paveidus pamazgoms“.

„Tu rudbarzdi netauzyk“ – atsiliepė Galbogis – „tūjaus mums atneszk du butelius žvyrinės, (žvyrine vadina saldžią arielką, kurios buteliai aplipyti žvyriumi) keturis butelius bavarsko alaus ir desėtką gerų bulkų.“

„Ui tūjaus girherem viską ponams padūsiu praszau eiti į numerį. Tą isztaręs Jankelis, įvedė sveczius į kambarį ir suszuko: „Rivke! du butelius žvyrinės, keturis butelius alaus, ir deszimts szabasinių bulkų – gieher! gieher!“

Ant tų žodžių, Rivkė kaip nuplikyta paszoko, ir akies mirksnyje gėralus su užkan-

džiu ant stalo padėjo; o rudbarzdis isztaręs „vartokit ponai ant sveikatos“ isz kambario iszslinko, murmėdamas: „auf moine amones gute goim“. Užsidarius durims, Galbogis pradėjo bucziūti Siakutį, dėkavodamas už gerą rodą ir pagelbą, o nesitrukdydamas jautrume, pripylęs didelį stiklą arielkos, prie savo draugo užgėrė; kurs pasakęs dėkui, su pasimėginimu stiklą iszlenkė ir aną lygmaliai pripylė.

„Ar girdi bicziūli? – viskas gerai bus; posunio nusikratysi, ir gyvenimas pasiliks vaikams tavo, bet kaip sakiau: pūlės į balą sausas nekelsi – zinok kad veltu dainūti gerklę skauda, dėlto desėtkas rublių ir man tur tekti“ – tarė Siakutis.

„Ką daryti bicziūli – nors pinigų neturiu, bet dūsiu tav dvieigį jauziuką – ar gerai? – pasakė Galbogis.

„Ar tą szėmiuką?“

„Tą patį“.

„Gerai brolau, prie rabino neeisim“.

Du prieteliai dar valandą sznekėdami, isztusztino lyg laszui butelius, ir suvalgę 8 bulkas, o dvi atliekanczias, Siakutis dėdamas į kiszenių, atsiliepė:

„Kaip reikės traukti numerius, tai neszauksime jo, bet atėjus laikui gaudymo rekrutų, suimsim vaikiožą ir įdėję į geležinius į komissiją nugabensim, o ten nukirps kaip aviną, ir ant Kaukazo iszvarys.“

„Dėkui! bicziūliuk – niekad dos tavęs neužmirsziu“ – kalbėjo Galbogis bucziūdamas Siakutį, ir du gūdotinu draugu, apsimokėjus Jankeliui, drucziai apkaitę, namon iszėjo.

VII.

Dienos tur vienokį skaitlių adynų ir minutų, bet ne dėl visų žmonių lygiai ilgos; dykunams ir tinginiams, gyvenantiems dėlto, kad valgytu ir bovytusi, dienos yra per daug ilgos ir nūbodžios; žmonėms

gi, prakaite darbūjantiems laukūse, paczios ilgiausios vasaros dienos rodosi trumpiausiomis, ir nevienas isz tų darbinjų, norėdamas pabaigti darbą, kaip ansai vadovas Izraelitų Jozuas, tartu saulei: sustok! — kad žinotu jogei saulute paklausys.

Kaip daugumui darbūjančių artojų, taip lygiai ir Jurgiui Rugucziui, vasara pralinko neįtant; atėjus rudeniu, vaikas ketino pries adventus su mylima Rozalyte susivincziavoti, todėl sužiedotinę savo tankiai lankę, ir apie ateinantį laimingą gyvenimą rokasosi — namūse jaunikaicziio ir mergaitės, taisės svodbai, merkė salyklą, penėjo parszus ir žąsis, o taip gi malė kviečius pyragams.

Taip betriusiant viensėdijose Pakalnėje ir Kalnucziūse, artinosi laikas iszėmimo numerių rekrutijos, o paskui to ir statymas rekrutų; dėlei to nekurie turtingesni ukinjikai, norėdami sunus savo iszgelbėti nū kariumenės, pūlė prie rasztinjo ir starszinos, ir aniems nemažai pinigų sukiszo — perdėtiniai gavę į kieszėnių, pradėjo triusti apie iszliūsavimą nū rekrutijos tų, katriems pagelbą prizadėjo — prisiveizėkim tada darbavimuisi neteisingų perdėtinių:

Seklyczioje kaimiszkos rėdystės, sėdėjo už stalo rasztinjkas ir starszina, o pirmasis isz jų pabaigęs raszyti atsiliepė:

— Pone starszina, ar tamsa skaitei Evangeliją?

— Skaicziau apigrabais.

— Tur buti atmeni tūs žodžius: „Veizėkit į paukszczius, kurie nesėja nei pjauna, o Tėvas dangiszkas maitin anūs“.

— Tų žodžių neįsidėjau.

— Koksai tamsta katalikas, kad nežinai szv. Evangelijos.

— Mums prascziokams sunku viską žinoti — sakė starszina.

— Tai žinok tamsta, kad

lygiai paukszcziams, ir asz nesėju ir nepjaunu; dėlto turiu rupjitis apie maistą, nės isz dangaus neiszmeta dūnos — mudviejų alga menka, abudu galime padvesti — kalbėjo rasztinjkas.

— Teisybė ponuti, teisybė — pritarė starszina.

— Todėl priguli mums rupjitis, kad nebutume alkani ir basi — geresnius vaikus reikia iszliūsti nū rekrutijos, o tada abudu apsilopinsime; taipgi ir naczelnjikas bus malonesnis, kad gaus pelnyti — sakė rasztinjkas.

— Žinoma, kad taip — sauso nieks neklauso.

— Ne be žinios tamstos, Visztupis, Molinis ir dar szeszi ukinjikai, nor vaikus savo iszliūsti — tamsta nū kožno gausi po 10 rublių, o nū asztūnių turėsi 80 rublių; ar gerai? — klausė rasztinjkas.

— Kur nebus gerai ponuti — kad tik viskas lygiai iszeitu — tarė starszina.

— Tai jau mano galva apmislys — sakė rasztinjkas ir pravėręs duris suszuko: starosta! eik szian.

Įėjus starostai Siakucziui, rasztinjkas atsiliepė:

— Siakuti ar nori pelnyti keletą desėtkų rublių — paklausė rasztinjkas.

— Oi ponuti, kur nenorėsi, atsakė.

— Klausyk! starosta — asz girdėjau, kad sunus Visztupio Jouuks, ir Molinio Jurgis yra kurti — sakė rastinjkas veizėdamas į akis Siakuczio.

— Ponuti, kurti kaip stūbriai — atsakė nūmanus starosta.

— Sunus gi Puiszio, ir Žambio nūmariu mirszta, o Geguzio vaikas yra kvailas.

— Tai tikra teisybė ponuti, Puiszitis ir Žambinks kožną dieną kaip pakirsti medžiai ant žemės virsta, o Geguzitis kvailas kaip avis — tarė starosta.

— Dar trys vaikinai, Gaidelis, Beržynis ir Geliazis isz-

ėjo isz metų; tiems gausime metrikus — kalbėjo rasztinjkas.

— Teisybė ponuti — pritarė starosta.

— Tamsta Siakuti, gausi nū kožno po 5 rublius, o nū asztūnių 40 rublių; dėlto isakyk vyrams, kad ant susirinkimo parodytu pritaikiai mano aprokavimui — gaspadoriams ant arielkos 5 rublius iszmesiu — sakė rasztinjkas.

— Gerai ponuti viską prigulincziai sutaisysiu, o gavęs pinigų, nors sykį apsirokšiu su tūm Judosziom Ieku, kurs manę žinda, kaip verszis karvę — tarė starosta.

Taip pasibaigė roda, gūdotinių perdėtinių valseziaus.

Isz to ką augszcziaus pasakėme aiszkinasi, kad rasztinjkas buvo truputį teologas, ir savotiszka iszguldinėjo rasztą szventą — nedyvai, jisai mažne metus mokinosi seminarijoje, bet už jautrumą dėl gražių akelių, paliko iszvarytas.

Atėjo rasztas kad paženklietoje dienoje, suszaukti į rėdystę visus prigulinczius rekrutų — vaikus dėl iszėmimo numerių, ir laukti atvažiavimo okružno naczelnjko.

(Toliaus bus).

Dainos.

Surinktos Krūpių parapijoje, Sziauliuų paviete.

XXI.

Tėtuszis po dvarą vaikszoziudamas,
Jaunąjį sunelį budindamas:
Kelk, kelk sunati, nebemiegok,
Balnokis žirgelį, jok vandravok.
Kėlėsi sunelis smūtnaudamas,
Balnojo žirgelį dusaudamas.
Ko kelies suneli smūtnaudamas?
Balnoji žirgelį dusaudamas?
Ar junti naszlelę naszlaunjanczią?
Naszlelės vaikelius virkaujanczius?
Ar imsi naszlatę ar slaugįsi,
Naszlatės vaikelius ar auginsi,
Nė imsiu naszlatės nė slaugįsi,
Naszlatės vaikelių neauginsu:
Naszlatės pievynai iszgulėti,
Meiliejie žodelei iszkalbėti,
Tėtuszis po dvarą vaikszoziudamas,
Vien lavtį sunelį budindamas,
Kelkis sunati nebemiegok,

Balnokis žirgelį jok vandravok.
Kėlėsi sunelis jūkaudamas,
Balnojo žirgelį dainūdamas,
Ko keli, suneli, jūkaudamas,
Balnoji žirgelį dainūdamas,
Ar junti mergelę mergaujanczią?
Mergelės vainiką žaliū jauti?
Ar imsi mergelę, ar mylėsi!
Mergelės vainiką ar kavosi?
Asz vesu mergelę ir mylėsu,
Mergelės vainiką asz kavosu,
Mergelės pievynai negulėti,
Meiliejie žodeliai nekalbėti,

Kebelekės 5 Vasario 1888 m.

Anė Meliečė.

XXII.

Vaikszoj' mergelė pajuryj'
Gano žirgelius pamaryj'
Atein karuzas isz dvaro,
Varo žirgelius į dvarą,
Uzmokėk, mergelė, szimtelį,
Ar gulėk su manim naktelę!
Vėlik mokėti szimtelį,
Negu gulėti naktelę.
Su tavim naktelę kad gulėcziau,
Meilius žodelius kalbėcziau,
Bėrus žirgelius iszvadūcziau.
Bet vainikėlį trotycziau,
Ak, Dieve mano, ką padarycziau,
Kad vainikėlį asz nutrotycziau,
Dėl vienos naktelės pergulėjimo,
Dėl meilių žodelių pakalbėjimo.
Kevelkės 12 Vasario, 1888 m.

Adamus Stonis.

Margumynai.

— *Kaip Danų žemėje girtūklystę naikina.* Denemaryje policijantai visai naują budą iszrado girtūklystę isznaikinti arba nors sumažinti. Kiekvienas girtūklis, kuris ant gatvės randamas, į vežimą isodinamas ir į policiją nugaubenamas, kur jį iki iszspagioriojimo palaiko ir tada su druta pasarga namon paleidžia, kad pakeliui isz naujo nepradėtu girtauti. Tada tampa — kas yra įstabiausiu to įstato dalyku — tas karczemnjikas kursai girtūkliui paskutinį stiklą alaus, brangvynio arba vyno pardavė, užprasozomas kartais labai augsztais kasztais už pargabenimą savo gėrymų uzmokėti. Jei gaspardinjkas tai neapsiima, tai policija jį asztriai nukoroja, o jei antru kartu nusideda, jam karcziamą uzdaro. I. C.

Stabmeldis

Apysaka.

Paraszė, Vaikas.

— „Ramus buk, sunau, nės ko jieszkai — atrasi,
Pailsės įlysi į rožių pavėsi,
Ant mylimos prieglobstės ilgai silsėsi,
Paskui pasilsėjęs per amžius gyvensi!
Bet kas tavo szirdį dabar taip kankina,
Jog daro sudziuvusiu jauną vaikina?“

— „Seneli, tu jauno kanczios nežinai!
Vilyczios jos asztrios iszszautos
Po svietaį lekioja: — nū jų milžinai
Pargriuva ir iszrinktos tautos!
Į mano krutinę isz jų viena
Pataikius umai susilaikė:
Žinau, kad kentėti da man negana,
Bet tu man ramybę suteikkie. —
Tav pirmusyk, gal ir paskutiniusyk
Sutinusią at'dengiu szirdį —
Tu sopulį mano nors viens iszklausyk,
Nės jo debesiai jau negirdi!
Garsus Vasavydi! atleiskie tu man,
Ką tavo apreiksziu czia dvasią:
Juk karsztis szirdies ir ugnies sziluma
Pas tavę man tuno užgesia!
Juk mano akis nē tavosios pilies,
Nē rumų puikybę dabotą, —
Jau nieko... ir nieko daugiau neregės,
Nors mislys ten visad' lėkiotu...
Nors ten asz užaugau, ten mano sesers
Da pėdsakas gyvas paliko,
Tik mano akis smagumu atsigers,
Bežiurint ant žiburio tyko...
Isz ten manę vienu žodziu iszvičaj:
Laukūs dabar gaudau asz vėją —
Užtai pasirengę audron debesiai
Grumoją kruvon susivėję.
Klausyk: sztai Perkunas, sunkus audros or's,
Isz debesio žaibas sujudęs,
Apreiszkia, kad pulsį labai kada nors!
Dievai žodžius mano paliudys....

Seneli! matei, kaip žolynas gražus,
Aplietas rasa pievoje žydi? —
Žiedai gražesni už krisztolo laszus: —
Atrasi jį pas Vasavydį!
Matei: įvairi vaivoryksztės szviesa —
Jūdi debesiai ją palydi,
Nū jos visaip žėri rytinė rasa: —
Atrasi ją pas Vasavydį!
Ten auga mergelė jauna da visai,
Blaivntė vardu, sesū mano, —
Man sakė... bet ne... pamelavo jisai!...
Juk ji tokia buvo nū seno!

Isz mažo nesiskirdavom nū savęs —
Draugia ant trimitų mes putėm,
Kasdien jos geltonas, minksztas kaseles
Szukūdavau savo rankutėm.
Mes augom drauge — kunigaiksztis kasdien
Tolyn vis daugiau mus dabojo:
Jei mudviejų rankos draugia susidėj',
Tūj' akys žibėdavo jojo.
Taip sykį per dieną mudu atskirti,
Labai prasidziugom' suvėję:
Prisėdome vienas prie kito arti —
Kalbėjom rankas susidėję: —
Kaip sztai Vasavydis užtiko ten mus —
Ir lyg liepsna nū vandens szalto,
Taip sznypsztė jo balsas isz virszaus ramus,
O veid's kaip ligotas pagelto;
„Sunau! bálnok žirgą, meszkos imk rubus
Ir kirvį ir ilgą vilycziaį, —
Iszjosim medžioti; — o bukie stropus,
Kad tavo narsumą matyczia!“
Tai tardams žaibavo jūdoms akimis.
Asz szokau, ir, viską surengęs,
Iszjojau su jūm ir kartus da kelis
Žiurėjau į sienas man brangias.
Ir jojom' draugia jau sutemus, nakezia,
O žaibas kelionę mums szvietė;
Rausvi debesiai, kaip dabar, — ot taip czia,
Supūlę ant mūsų galvų spietė.
Keliavom' iszlėto, nuliudę abu —
Vasavydis suraukė veidą;
Perkunas inirszęs draugia su žaibu
Labyn audros ženklino aidą.
„Sustok czia! imk ragą ir kirvį draugia,
Prirengkie taipogi vilycziaį;
Gal briedis, ar szernas aplenkęs manę
Czionai atklejoti netyczia“.
Isztares tai, kirvį pakele augsztai,
Ranka pasirėmęs ant skydo,
Pamitrino žirgą pentiniais ir sztai
Į tankumą sparcziai nuklydo.
Likau asz ant vietos, o mano szirdis
Kaip pauksztis drebėjo krutinėj';
Buvau asz tada, kaip jautrus žmogžudys,
Kurs artymo szirdį sutrynė.
Ir kožnas sznabždėjimas medžio szakos
Atrado szirdyį' mano vietą;
Perkunas vis griaudė toli da, laukūs,
Per szviesą žaibų netikėtą.
Ir sztai netoli nū manęs iszgirdau:
Tartum kas iszlėto kalbėjo,
O balsas tolyn girdėt buvo labjau,
Ir aidas neaiszkiaį skambėjo.

(Toliaus bus.

